

Bilag 5

Ligestilling i forhold til byggerier og indretning

I Region Syddanmark opføres der sygehusbyggerier, sundhedshuse og sociale institutioner hvor ligestillingsaspektet er en faktor, som primært implicit er integreret i bygningerne. Det skal i denne sammenhæng fremhæves at ligestilling betragtes ud fra et generelt perspektiv – herunder at der ikke skelnes mellem køn, etnicitet, sociale forhold, diagnoser mv. men at ligestilling er med fokus på om bygningerne og de omkringliggende omgivelser er indrettet til at rumme forskellige patientgrupper.

I byggerierne sættes der fokus på at sikre optimal logistik, arbejdsgange og arbejdsmiljø og bedst mulige patientoplevelser, så de renoverede/nye bygninger lever op til fremtidige krav om et effektivt og sikkert sundhedsvæsen og sociale institutioner. I den forbindelse er det væsentligt, at der sikres lige adgang og udbytte for alle patienter – uanset køn, diagnose, sociale forhold mv.

Med henblik på at sikre, at bygningerne er indrettet til at kunne rumme og huse forskellige patienter med forskellige behov, indledes byggeprojekternes faser typisk med inddragelse af brugergrupper, som udgøres af en repræsentativ gruppe bestående af faggrupper, patienter, pårørende mv. Dette er også for at sikre, at rummene er fleksible og kan anvendes til flere funktioner eller patientgrupper.

Det skal understreges, at tilgængelighed for handicappede er en del af regionens byggestyringsregler. Det vil sige, at

- bygninger skal indrettes efter de til enhver tid gældende bestemmelser, der er udarbejdet af Dansk Center for Tilgængelighed, Statens byggeforskningsinstitut, tilgængelighedsbestemmelser fra Erhvervs- og Boligstyrelsen, Arbejdstilsynet og bygningsreglementet.

Eksempler på ligestilling i byggerierne.

Aktivitetmuligheder

I de nye psykiatriske sygehuse i regionen er der stort fokus på, hvordan bygningernes rammer kan fordre til aktivitet. Dette er særligt et vigtigt element, hvor de psykiatriske patienter ikke har mulighed for at forlade afsnittet under indlæggelse, hvorfor det er vigtigt, at afsnittet og det nære udeareal er indrettet, så der er mulighed for fysisk aktivitet.

I psykiatriens nye byggerier er der indtænkt aktivitetmuligheder, som henvender sig til patienter med forskellige behov, som både stille og mere støjende aktiviteter – dette værende blandt andet sansestimulirum, fitnessstræning og boldspil.

I samtlige af regionens psykiatriske sygehuse er der etableret mulighed for at patienterne kan blive sansestimuleret – enten i form af dedikerede rum eller på deres stue. Sansestimuli inviterer til roligt og afstressende miljø, som patienterne kan vælge til. Indretningen i de fleste rum er fleksibel, således at rummet kan tilpasses den enkelte patient og hvilken aktivitet der ønskes i rummet. Dette er et rum, hvor patienten kan trække sig tilbage og få ro omkring sig.

På Psykiatrisk Afdeling Aabenraa, Esbjerg og Middelfart er der etableret multibaner og udendørsfitnessredskaber i forbindelse med sygehusene. Formålet med banerne er, at kunne understøtte social kontakt med medpatienter og personale, og bidrage til positive oplevelser. Integration af multibaner og fitnessredskaber henvender sig i særlig grad til hårdere fysisk aktivitet, hvilket understøtter behov for fysisk aktivitet og bliver således et frirum for de patienter som har brug for at ”brænde krudt af”.

I forhold til ligestillingsperspektivet giver de forskellige tilbud til patienter mulighed for, at de kan vælge til og fra alt efter behov.

Legeplads - Familiehuset i Aabenraa (somatik og psykiatri)

I Børne- og Ungdomspsykiatrien i Aabenraa (Familiehuset) er der lavet en designmæssig plan for legepladsområdet, hvor der tages særlig hensyn til forskellige patientgrupper. Her er både mulighed for at fordybe sig, "brænde krudt af" samt gruppe/individuelle aktiviteter – dvs. tilbud til alle lige fra den stille pige til den hyperaktive dreng. Designskolen i Kolding har været en del af projektet, hvor de første legeredskaber er sat op i forbindelse med byggeprojektet. Det meste er dog ikke gennemført pga. manglende finansiering, hvorfor der søges fonde til etablering af resten af legepladsen.

For somatikens Familiehus er et lignende projekt igangsat, hvor Familiehusets atrium skal indrettes til somatikens forskellige patientgrupper. Dette er ligeledes sket i samarbejde med Designskolen i Kolding. Gældende for begge projekter er, at der har været en stor del af brugerinddragelse i designet af konceptet for arealerne. Her søges også fonde for at realisere projektet.

Ved at indrette legearealerne til patienter med forskellige behov sikres det, at der er lige adgang og muligheder for alle børn i Familiehuset.

Brugerinddragelse

Byggerierne i Region Syddanmark er typisk for både psykiatrien og somatikken indrettet i dialog med repræsentanter fra klinikken (bl.a. ledere, ressourcepersoner og arbejdsmiljørepræsentanter) samt patient- og pårørendeorganisationer. I brugerprocesserne er der fokus på de særlige krav de enkelte patientgrupper stiller til funktionalitet og tilgængelighed, hvor der tages udgangspunkt i de særlige vilkår, som stilles af ikke mindst patientgruppernes diagnose, men andre faktorer som f.eks. køn indgår også.

For somatikens vedkommende er det ikke kutyme aktivt at inddrage patientgrupper i indretningen af de enkelte afsnit, men opgaven varetages af det personale, som i dagligdagen møder dem og kender til de almindelige behov og forholdsregler for behandling af netop den gruppe. I nogle tilfælde deltager patientorganisationerne i brugerprocesserne, som eksempelvis repræsentanter fra Senior- og Handicaprådet i forbindelse med Haderslev Sundhedscenter.

For så vidt angår de somatiske sundhedshuse er der forud for projektering af disse gennemført en antropologisk undersøgelse blandt patienter og andre brugere af huset, hvor der gennemføres fokusinterviews med brugere/patienter om deres forventninger og ønsker til et sundhedshus. Dette giver et værdimæssigt bidrag til krav til funktionalitet og dermed indretning.

På Vejle Sygehus er der stiftet et patient/pårørenderåd, som består af (tidligere) patienter og pårørende samt ledere og medarbejdere fra sygehuset. Formålet med rådet er at

- bidrage med gode ideer, viden, indsigt og forslag til aktiviteter, der skal udvikles eller evalueres - fx inden for den såkaldte komplementære, supplerende behandling samt palliation
- sikre et løbende fokus på patienters behov og forventninger
- styrke kommunikation og samarbejde mellem patienter, pårørende og personale

Ved at inddrage patienter, pårørende og personale i de indledende projekteringsmæssige processer sikres der ligestilling i forbindelse med indretning, også i forhold til køn, eftersom der sikres lige adgang til sygehuset for alle.